

Priešmokyklinio amžiaus vaikų kalba

Patarimai tėvams ir pedagogams

Stebėkime, ar vaikas:

- ❖ noriai bendrauja su draugais ir suaugusiais;
- ❖ smalsus – klausia, klausinėja, kuo domisi;
- ❖ noriai pasakoja savo paties patirtus, matytus įvykius – ar turtinga jo patirtis;
- ❖ mėgsta klausytis skaitomos knygos, geba pasekti girdėtą, matytą per televiziją pasaką;
- ❖ savo kalboje vartoja tik daiktavardžius ir veiksmažodžius, ar jis jau vartoja ir būdvardžius, ir įvardžius bei jungtukus irrieveksmius;
- ❖ taisyklingai taria visus gimtosios kalbos garsus;
- ❖ domisi spausdintu žodžiu, rašto ženklais;
- ❖ geba fantazuoti – pasakoti nebūtą istoriją, nutikimą, suvaidinti kokią nors situaciją;
- ❖ vartoja aiškius, logiškus, įvairios struktūros sakinius;
- ❖ derina žodžius sakinyje: ar nepainioja laikų, skaičių, giminių;
- ❖ pastebi panašius ir skirtingus daiktus aplinkoje ir piešinyje;
- ❖ bando pats rašyti; ar mėgsta piešti;
- ❖ prisimena ryškiausias, labiausiai jam įsiminusias detales ir jas atkuria.

Skatinkime vaikus:

- ❖ pasakoti draugams, tėvams, pedagogams patirtus nutikimus, įspūdžius; paaiškinti, ką sukūrė, nuveikė;
- ❖ išsakyti savo džiaugsmą, pasididžiavimą, liūdesį, gailestį, užuojautą;
- ❖ pastebėti ir įvardinti kylančias problemas;

- ❖ žaidžiant, išskylaujant kalbėtis su draugais – išdrįsti paklausti, pareikšti savo nuomonę, pasiginčyti ir t.t.;
- ❖ išklausius pasaką, grožinės literatūros kūrinį ar jo ištrauką, kalbėtis apie juos, išsakyti savo nuomonę;
- ❖ pasidalinti su draugais dalykinėmis žiniomis (ką pastebėjo, matė sode, kaip kepė pyragą ir t.t.);
- ❖ deklamuoti poezijos kūrinius, pačiam mėginti eiliuoti;
- ❖ atpasakoti matytus kino filmus, spektaklius, laidas vaikams, juos aptarti, išsakyti savo nuomonę, pristatyti ar pakomentuoti žaidimą, piešinį, gamtos reiškinių;
- ❖ žaisti įvairius kalbos žaidimus (greitakalbes, paukščių balsų pamėgdžiojimus, muzikinius ratelius, klausimus ir atsakymus...)
- ❖ iššifruoti žinomų ir naujų žodžių reikšmes, remiantis kontekstu, kalbine nuojauta, savo patirtimi;
- ❖ nagrinėti daugiau nei vieną reikšmę turinčius žodžius, panašią arba priešingą reikšmę turinčius žodžius;
- ❖ pajusti elementarias žodžių darybos, jų kaitymo, sakinių sandaros taisykles.

Neužmirškime, kad vaikas kalbos ne mokomas, o pats ją išmoksta, tik reikia sudaryti tam palankias sąlygas. Todėl siekime, kad šešiamečių kalbinė patirtis būtų įvairi ir maloni (pozityvi), o vaikai vartotų kalbą ir kaip bendravimo priemonę, ir kaip galvojimo įrankį, ir kaip būdą išreikšti savo mintis, nuomonę ir jausmus.

Literatūra:

Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa, 2014

Priešmokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimas. Metodinės rekomendacijos, 2004

Mano vaikai. Priešmokyklinis vaiko ugdymas, 2003

Parengė Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo pagalbos tarnybos
vyr. logopedė Ingrida Prakopienė